

Kā Latvijā ievieš ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām

21. – 22. augustā ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas sesijā tika apspriests mūsu valsts sākotnējais ziņojums par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanas rezultātiem Latvijā.

LNS valde uz šo sesiju delegēja LNS eksprezidentu Edgaru Vorslovu ar zīmju valodas tulci Danu Kalpiņu - Geidu.

Informācija par sesijas norisi sagatavota no Edgara Vorslova komandējuma atskaiteis!

Slēgtā sapulcē bez Latvijas valdības pārstāvjiem ar Komiteju un Latvijas

personu ar invaliditāti pārstāvjiem E. Vorslovs informēja, ka zīmju valoda Latvijā ir oficiāli atzīta un likums nosaka valsts pienākumu nodrošināt tās attīstību, bet **reāli tas nenotiek.**

Vienlīdzīgas iespējas iegūt kvalitatīvu izglītību traucē tas, ka **pamatskolās un vidusskolās ir maztādu pedagogu, kuri prot zīmju valodu,** bet profesionālās izglītības ieguvei valsts apmaksā zīmju valodas tulka pakalpojumus

līdz 360 astronomiskām stundām mācību gadā.

Nedzirdīgajiem ir **ierobežota pieeja informācijai,** jo LTV tikai ap 20 % raidījumu ir titrēti vai ar surdotulkojumu.

Viņš pieminēja arī likumā noteikto, ka sportistiem ar invaliditāti ir tādas

pašas tiesības kā citiem, bet **Latvijā nedzirdīgajiem sportistiem par uzvarām piešķir daudz mazākas prēmijas.**

LNS pārstāvis informēja, ka **Latvijā trūkst speciālistu** – titru rakstītāju un tulku nedzirdīgajiem/neredzīgajiem cilvēkiem. Labklājības ministrija (LM) ziņoja neprecīzus datus, piemēram, ka Latvijā ir 100 zīmju valodas tulku (patiesībā to ir ap 45). Tulka pakalpojumi 480 akadēmisko stundu apjomā apmaksāti **tikai** profesionālās izglītības ieguvē nevis visos izglītības līmeņos.

E. Vorslovs atzina, ka mūsu valdības pārstāvji informēja par atbalstu, kas fiksēts likumos, bet reālajā dzīvē tā nav.

Septembra beigās gaidāms Komitejas slēdziens un ieteikumi Latvijai – tie būs arī latviešu valodā un izsūtīti gan valdībai, gan invalīdu NVO, tātad arī mēs ar to varēsīm iepazīties.

Savos iespaidos par darbu un pieredzēto šajā sesijā dalījās arī tulce Dana Kalpiņa – Geida, skat. 4. lpp. ▲

**Sagatavoja: Ilze Kopmane
Foto: Dana Kalpiņa-Geida**

Šogad Rīgas skolā svarīgi darbi

Zinību dienā 1. septembrī Rīgas Internātvīdusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem uz svinīgo pasākumu ieradās arī jaunā LNS prezidente Sandra Gerenovska ar vienu no viceprezidentēm Brigitu Lazdu. Viņas sveica skolēnus, vecākus un skolotājus ar jaunā mācību gada sākumu un novēlēja izturību grūtajā zinību apgūšanas ceļā.

Šajā mācību gadā skolā mācīsies 87 skolēni: 1. klasē 5 – **Monta Ance Intsone, Dinija Kraze, Ņikita Osetrovs, Mairis Šadeika, Daniels Vasiļevskis.** Viņu skolotājas ir Justīne Smuļkeviča un Jūlija Dzene.

Šogad skolā pavisam ir 87 skolēni. Profesionālajā programmā "Mājturība" mācās 6, programmā "Ēdināšanas pakalpojumi" – 7 skolēni. 69 skolēni turpina iesāktās skolas gaitas pamatizglītības programmās, bet 5 ir pirmklasnieki.

Skolas direktore Kristiāna Pauniņa stāsta par šo mācību gadu:

"Šajā gadā mums apmācību procesā veicami svarīgi darbi. Mūsu skola iekļāvusies pilotprojektā, kur izmēģināsim jaunākās apmācības metodes. Katrā stundā notiks saruna starp sko-

Tālāk lasiet 5. lpp.

AR ZĪMJU VALODU
PILNĪGA IEKĻAUŠANĀS SABIEDRĪBĀ
STARPTAUTISKĀ NEDZIRDĪGO NEDĒĻA - 2017

LNS MĀJĀ, RĪGĀ, ELVĪRAS IELĀ 19

- 18. 09** “Nedzirdīgo iekļaušanās sabiedrībā: dzirdīgo un nedzirdīgo cilvēku attieksme un viedokļi”
pl. 18.00 Diskusiju vada psiholoģe Sandra Freimane
- 19. 09** **Atvērto durvju diena Latvijas Nedzirdīgo savienībā**
pl. 12–17 Rīgā, Smiltēnē, Alūksnē, Valmierā, Rēzeknē, Daugavpilī, Kuldīgā, Liepājā, Ventspilī
- 21. 09** **Nūjošanas nodarbība “Dzirde nav šķērslis sportot, esi vesels un aktīvs”**
pl. 10.00 Nodarbību vada kopienas centrs “Ābeļzieds” sadarbībā ar nodarbību vadītāju Aldi Ādamsonu
- 21. 09** **“Veselīgs dzīvesveids ikdienā”**
pl. 13.30 Tikšanās ar sertificēto uzturspeciālisti Dainu Rusuli

RĪTAUSMĀ, RĪGĀ, KANDAVAS IELĀ 27

- 19. 09** – **Izstāde “Latvijas nedzirdīgo mākslas mantojums”**
23. 09 LNS Vēstures muzejā apskatāmi 19 nedzirdīgo amatiermākslinieku darbi no pagājušā gadsimta
- 19. 09** – **LNS mākslinieku kopas “Cerība” darbu izstāde**
23. 09 Izstādē redzami nedzirdīgo amatiermākslinieku darbi
- 20. 09** **“Vai nedzirdīgie var būt asins donori?”**
pl. 17.00 Tikšanās ar Valsts asinsdonoru centra Donoru nodaļas vadītāju Tamāru Kļavenieci un transfuzioloģijas departamenta direktori Natāliju Kantu
- 22. 09** **“Zīmju valoda kā viena no valodām nedzirdīgiem bērniem un jauniešiem ar iekšausu implantu”**
pl. 15.00 Tikšanās ar Rītu Takinenu – Jiveskiles universitātes profesori (Somija). Ieeja bez maksas
- 23. 09** **“Personas identitāte un pašvērtējuma nostiprināšana nedzirdīgo kopienas ietvaros”**
pl. 11.00 Tikšanās ar nedzirdīgo starptautiski atzīto lektoru Arkādiju Belozovski (ASV)
Ieeja LNS biedriem bez maksas, pārējiem 3 EUR
- 23. 09** **Nedzirdīgo dienas svētku koncerts**
pl. 14.00
- 23. 09** **Erudīcijas konkurss “LNS gudrinieki - 2017”**
pl. 16.00
- 23. 09** **Atpūtas vakars**
pl. 17.30 Ieeja ar groziņiem

*23. 09 pl. 11 – 18 Rītausmā darbosies kafejnīca

UZ TIKŠANOS!

Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” darbības stratēģija 2017. – 2021. gadam

Stratēģija apstiprināta Latvijas Nedzirdīgo savienības 19. kongresā

1. Interese aizstāvība un pieejamība

1. ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas Latvijā uzraudzība.
2. Personu ar dzirdes traucējumiem tiesību ievērošanas likumdošanas un normatīvajos aktos uzraudzība.
3. Personu ar dzirdes traucējumiem interese aizstāvēšana valsts un pašvaldību institūcijās.
4. Sadarbība ar Pasaules nedzirdīgo federāciju (WFD) un Eiropas Nedzirdīgo savienību (EUD).
5. Sadarbība ar Latvijas nevalstiskajām organizācijām (NVO).
6. Nedzirdīgo personu tiesību uz informācijas pieejamību aizstāvība.
7. Aktuālās informācijas par LNS, valsts un pašvaldību institūciju sniegtajiem pakalpojumiem sagatavošana un izplatīšana zīmju valodā.
8. LNS biedru un sabiedrības informēšana par LNS aktivitātēm.

2. Cilvēkresursi un organizācijas kapacitātes stiprināšana

1. Jaunu biedru piesaistīšana.
2. Jauniešu ar dzirdes traucējumiem iesaistīšana LNS institūciju darbībā.
3. Brīvprātīgo darbinieku piesaistīšana.
4. LNS personāla intelektuālā potenciāla paaugstināšana.
5. LNS biedru zināšanu, prasmju un iemaņu pilnveidošana.
6. Sadarbības ar valsts un pašvaldību iestādēm stiprināšana.

3. Zīmju valoda, izglītība, kultūra

1. Latviešu zīmju valodas attīstība un lietošanas veicināšana.
2. Latviešu zīmju valodas iekļaušana izglītības sistēmā.
3. Personu ar dzirdes traucējumiem iekļaušanās un daudzveidīgas dalības dažādos izglītības līmeņos veicināšana.
4. Personu ar dzirdes traucējumiem profesionālās izglītības un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanas veicināšana.
5. Neformālās un dzīvesziņas izglītības pieejamības veicināšana.
6. Interese klubu izveidošana un attīstība reģionālajās biedrībās.
7. Nedzirdīgo kultūras attīstības veicināšana.
8. Nedzirdīgo kultūras mantojuma saglabāšana.

4. Sociālie pakalpojumi

1. Kvalitatīvu un profesionālu Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā un Invaliditātes likumā LNS deleģēto funkciju sociālās rehabilitācijas, zīmju valodas tulka pakalpojumu un surdotehnikas jomā nodrošināšana.
2. Cilvēku ar dzirdes invaliditāti informētības līmeņa par valsts apmaksātajiem sociālajiem pakalpojumiem paaugstināšana.
3. Personām ar dzirdes invaliditāti nepieciešamo sociālās jomas atbalsta speciālistu pieejamības paplašināšana dzīvesvietā.
4. Nepieciešamo atbalsta pakalpojumu nedzirdīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem pilnvērtīgas dzīves kvalitātes nodrošināšanai izveide.
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana pakalpojumu sniegšanā.

5. Saimnieciskā darbība un finansējuma piesaiste

1. LNS kapitālsabiedrību saimnieciskās darbības attīstīšana un optimizēšana.
2. LNS nekustamo īpašumu perspektīva attīstība un optimāla izmantošana.
3. LNS nekustamo īpašumu energoefektivitātes paaugstināšana.
4. Valsts deleģēto funkciju pakalpojumu nodrošināšanai realizēšana.
5. Pašvaldību finansējuma piesaiste reģionālajām biedrībām.
6. Sociālās uzņēmējdarbības attīstība.
7. Finansējuma no dažādiem fondiem un grantu programmām piesaistīšana.
8. Ziedojumu un dāvinājumu piesaistīšana.

Jaunās vadības prioritātes

Uz dažiem KS jautājumiem atbild LNS prezidente Sandra Gerenovska.

Vai cilvēku atieksme pret jums tagad mainās, kopš esat prezidente?

Man līdz šim ar kolēģiem, kuri mani neuzskatīja par konkurenti, attiecības bija labas. Es jau vairāk kandidēju kolēģu lūguma dēļ, nevis sevis dēļ.

Kādi būs jūsu pirmie veicamie darbi?

Pirmām kārtām iepazīties ar finanšu situāciju LNS budžetā, gatavošanās Nedzirdīgo nedēļas pasākumiem un Nedzirdīgo dienai.

Vai plānojat kādas būtiskas organizatoriskas pārmaiņas LNS sistēmā?

To rādīs laiks. Visu pamazām. Pirmkārt, ar abām viceprezidentēm vienojamies, ka nestrādāsim katra atsevišķi, bet darbus veiksime komandā.

Kādas būs jūsu galvenās trīs prioritātes?

Skatoties uz LNS darbības stratēģijas plānu 2017. – 2021. gadam, LNS vadības apspriedē ar viceprezidentēm Inesi Immuri un Brigitu Lazdu esam vienojušās par šādām 3 galvenajām prioritātēm: ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas Latvijā uzraudzība; valsts deleģēto funkciju pakalpojumu nodrošināšanas realizēšana; LNS kapacitātes stiprināšana.

Mēs esam sadalījušas arī atbildības jomas stratēģiskajā plānā. Pievienosim mājaslapā redzamajam LNS darbības stratēģijas plānam 2017. – 2021. gadam vēl vienu aili, tur būs redzama par konkrēto punktu atbildīgā persona. ▲

Darbu ir daudz, nopietnu un ar tālāko mērķiem.

Novēlēsim LNS vadībai veselību un sirdsgudrību paveikt visu ieplānoto četros gados.

Bet pēc 100 dienām tiksimies KS intervijā.

Jauna pieredze ANO mītnē

Kad man piedāvāja braukt tulkot LNS eksprezidentam E. Vorslovam uz Apvienoto Nāciju Organizāciju (turpmāk – ANO), es patiešām nobijos. Tomēr apstākļi sakrita tā, ka man bija jāpiekrīt.

Pirms izbraukšanas

Cītīgi pārlasīju man atsūtītos oficiālos dokumentus, lai saprastu, par ko būs jātulko. Izmantoju gan Tildi, gan parastu angļu valodas vārdnīcu. Noskaņojos, ka tikšu galā un – aiziet!

21. augustā cēlos trijos naktī, lai jau puspiecos būtu lidostā. Ar diviem avioreisiem nokļuvām Ženēvā (Šveice), kur tūlīt pat bija jāsteidzas uz taksometru, lai nenokavētu sapulci ar Latvijas personu ar invaliditāti NVO pārstāvjiem un ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteju (turpmāk – Komiteja).

Tā sākās mans darbs

Pēc drošības pārbaudes un istās saņāksmes vietas atrašanas sasveicinājamies ar Latvijas Republikas Tiesībsargu un dažiem ANO Komitejas darbiniekiem. Mazliet nokavējot, ieradās arī sadarbības partneri no mūsu sadarbības organizācijas „Sustento”, un sākās mans darbs.

Vispirms tulkoju no angļu valodas uz zīmju valodu to, ko runāja „Sustento”; pēc tam uz angļu valodu mikrofonā to, ko runāja E.Vorslovs zīmju valodā. Pēcāk uzstājās mūsu Tiesībsargs.

Palika bez pusdienām

Saņēmām vairākus jautājumus no ANO Komitejas darbiniekiem. Uz šiem jautājumiem pusdienu pauzes laikā sagatavojām atbildi rakstiski – angļu valodā. Līdz pusdienām netikām, jo sekoja tikšanās ar „Sustento”, “Rūpu bērnu” un Tiesībsarga biroja pārstāvjiem.

Ātri ar Edgaru iedzērām kafiju, apēdām pa maizei un devāmies uz tikšanos ar

ANO Komitejas locekli – lietuvieti J.Ruškus – tika pārrunātas aktuālas tēmas par cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Latvijā.

Latvijas ziņojuma prezentācija

Latvijas valdības ziņojuma izskatīšana par pēdējos gados paveikto cilvēktiesību jomā notika angļu valodā – visu tulkoju Edgaram uz zīmju valodu. Komitejas locekļi uzdeva jautājumus, uz kuriem 15 minūšu laikā valdības delegācijai bija jāgatavo atbildes.

Šī bija vienīgā pauze, kad tiešām varēja atvilkt elpu. Tulkot bija ļoti sarežģīti, jo katrs runātājs angļiski runāja dažādos tempos un ar savu akcentu, īpaši ANO darbinieki no Austrumu un Dienvidu zemēm.

Pēc pauzes Latvijas ministriju pārstāvji atbildēja uz jautājumiem. Bez pārtraukuma notika nākamo 10 pantu prezentācijas no Latvijas ministriju pārstāvju puses. Tika uzdoti neskaitāmi jautājumi. Daļa atbilžu sekoja vēl nākamajā dienā.

Godīgi sakot...

Biju pēc šīs nenormāli garās darbdienas pilnīgi beigta. Vislabāk būtu iekritusi pa taisno gultā, tomēr vēl aizgājām vakariņās, lai nobaudītu Šveices tradicionālo *Fondue* sieru. Cenas gan tur drausmīgas...

Bet 22. augusta rīts vairs nelikās tik šausminošs. Jau apmēram zināju, kā viss notiek. Bija ielānāts strādāt tikai līdz Latvijas puses prezentācijas beigām pl. 13, taču pēc tam vēl notika individuāla tikšanās ar EDF (European Disability Forum) pārstāvi, kur izrunājām savus iespaidus, arī faktu neprecizitātes ministriju prezentācijās.

Apmierināti ar paveikto darbu

...un stipri noguruši ANO darbinieku kafejnīcā paēdām pusdienas par kaut cik pieņemamu cenu, tad viesnīcā pēc oficiālo drēbju nomaiņas devāmies izbaudīt pēcpusdienu Šveicē.

Aizbraucām ar autobusu līdz Francijas robežai, šķērsojām to kājām līdz funikulierim, kas mūs uzveda *Salève* kalnā. No kalna virsotnes varēja redzēt gan Šveici, gan Franciju un tās augstāko virsotni Monblānu. Tas bija skaisti...

Izstaigājām arī Ženēvas vecpilsētu. Nākamajā rītā devāmies uz lidostu un jau vakarpusē bijām Rīgā. Kopumā pasmagi, bet man pašai tas ir labs ieguvums – nodēvētā profesionālā pieredze tulkošanai tik sarežģītos apstākļos. Uz šādiem pasākumiem būtu jābrauc vismaz 2 tulkkiem. Ceru, šī nebūs man pēdējā reize gūt pieredzi tik augsta līmeņa pasākumā. ▲

Dana Kalpiņa - Geida

LNS jaunās valdes 1. sēdē

Jaunievlētā LNS valde uz savu pirmo sēdi sanāca 30. augustā.

Kā pieaicinātais tajā piedalījās SIA „LNS nekustamie īpašumi” vadītājs Varis Strazdiņš. **LNS prezidente Sandra Gerenovska** informēja klātesošos, ka ir saņemts iesniegums no SIA „LNS nekustamie īpašumi” jautājumā, kas jāizskata nekavējoties, jo Daugavpils pašvaldība grib iegādāties LNS piederošo dzīvojamo māju Daugavpilī 18. novembra ielā 208.

V. Strazdiņš sniedza sīkāku informāciju par situāciju. Valde vienojās un nolēma pasūtīt šī LNS nekustamā īpašuma novērtēšanu.

LNS viceprezidentes Inese Immure un Brigita Lazda informēja valdi par plānotajiem Zīmju valodas dienas un Starptautiskās nedzirdīgo nedēļas pasākumiem. Šā gada tēma: „Ar zīmju valodu – pilnīga iekļaušanās sabiedrībā”.

Valde nolēma uzdot viceprezidentei I. Immurei sadarbībā LNS RC Zīmju valodas attīstības nodaļu precizēt Zīmju valodas dienas pasākumu plānu, ņemot vērā valdes sēdē izteiktos priekšlikumus.

Bet viceprezidentei B.Lazdai sadarbībā ar LNS valdes locekli Māru Lasmani, LNS reģionālo biedrību pārstāvjiem, LNS Jauniešu centru, nedzirdīgo mākslinieku grupu „Cerība”, dienas centru „Rītausma”, LNS RC ir jāgatavo Nedzirdīgo nedēļas pasākumu plāns.

Savukārt valdes locekļiem Zigmāram Unguram un Jurim Grundulim valde uzdeva nodrošināt LNS biedrus ar informāciju par Nedzirdīgo nedēļas pasākumu norisi.

S. Gerenovska informēja, ka no Pasaules Nedzirdīgo federācijas (WFD) saņemts uzaicinājums 2017. gada 8.–10. novembrī piedalīties WFD seminārā un WFD starptautiskajā konferencē Budapeštā, Ungārijā. Tēmas – nedzirdīgo bērnu izglītošana, zīmju valoda ģimenē, nedzirdīgie darba tirgū, komunikācija bez barjeras, jaunākās informācijas tehnoloģijas.

Valde nolēma pilnvarot Inesi Immuri pārstāvēt Latvijas Nedzirdīgo savienību minētajā WFD seminārā un starptautiskajā konferencē. ▲

LNS Informācijas nodaļa

Sākumu lasiet 1. lpp. "Šogad Rīgas skolā svarīgi darbi"

lotāju un skolēnu par to, kā noritējusi nodarbība, ko skolēns apguvis vai arī nav sapratis.

Audzēkņi zināšanas apgūs divās valodās – latviešu un latviešu zīmju vaodā, tas ir, bilingvāli. Vienlaikus visu gadu notiks zīmju valodas apmācība skolas pedagogiem.

Aprīlī notiks skolas darba kvalitātes izvērtēšana – akreditācija. Turpinām izzināt mūsu skolēnu, vecāku un skolas pedagogu viedokli par savu darbu: tās stiprajām pusēm un nepieciešamiem uzlabojumiem.

Papildināsim tehnisko aprīkojumu ar klausīšanās iekārtām, lai skolēniem būtu iespēja attīstīt dzirdes uztveri, izrunu, mācību satura apguvi. Turpināsim uzrunāt Izglītības un zinātnes ministriju un Valsts izglītības satura centru par speciālu mācību grāmatu izdošanu nedzirdīgiem bērniem.

Par zīmju valodu. Jau otro gadu skolā ir Zīmju valodas diena. Iepriekšējā mācību gadā notika pasaku stāstīšanas konkurss zīmju valodā. Tā bija lieliska

savu radošo spēju parāde. Aicinājām arī vecākus tajā piedalīties ar saviem bērniem. Labā ziņa ir tā, ka divas māmiņas nopietni vēlas apgūt latviešu zīmju valodu.

Kā šīs skolas direktore es vienkārši nedrīkstu nezināt zīmju valodu. Ja iemācos jebkuru valodu vai izzinu jebkuru citu kultūru, tad apliecinu cieņu gan cilvēkiem, gan viņu valodai, gan kultūrai. Tā tas ir arī ar latviešu zīmju valodu – tā ir kultūras vērtība, kas mūs bagātina.

Esmu ļoti pateicīga Baltijas bērnu fondam par iespēju piedalīties zīmju valodas nometnē bērniem un vecākiem Skangaļu muižā un īpaši skolotājām Skaidrītei Baurei un Natālijai. Viņas mani tā atbalsēja un iedrošināja, ka valodas apguve noritēja pilnīgi dabiski.

Pirmajā mācību gadā jauno skolas ēku apmeklēja 13 grupas, to skaitā bija 9 LNS biedru grupas. Novadīju dažas ekskursijas – skatījās zīmju valodu un mācījos no tulkiem un nedzirdīgiem cilvēkiem, mācos arī no tulkiem televīzijā, no nedzirdīgajiem kolēģiem utt.

Par interesanto: mums ir Pēdu taka skolas pagalmā, ko iekārtoja paši skolēni kopā ar vasaras nometnes skolotājām. Tagad varēsim pamasēt savas pēdiņas, skrienot pa smiltīm, čiekuriem un akmeņiem.

Domājot par Latvijas simtgadi, realizēsim skolas apzaļumošanas projektu. Iedvesmojāties no ābeles kā Mātes un Cilvēka mūža simbola saistībā arī ar Mātes Latvijas tēlu. Esam jau sākuši darboties – rudens darbi dārzā negaida. Noslēguma pasākums būs oktobrī.

Vēlu veiksmi visiem lasītājiem un "Kopsoli" komandai – veselību un optimismu jaunajā sezonā!" ▲

Teksts un foto: Zigmārs Ungurs

Atvadu vārdi

Es atvados ar rīta rasu saules lēktā ...

LEONTĪNE BUKONTE
(03.02.1935 – 16.08.2017)

No 1969. līdz 1990. gadam darba mūža lielo daļu Leontīne aizvadīja Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātskolā, kur strādāja par audzinātāju, skolotāju, auklīti, līdz lēmumam: laiks doties pelnītā atpūtā un pievērsties vaļaspriekiem.

Leontīne vēl paspējusi daudz: spēlēt Tautas teātrī, vadīt deju kolektīvu, būt distanču slēpošanas čempione rajonā, gūt diplomus peldēšanā, braukt ar riteni, sēņot, ogot.

Dārzā plauka viņas koptie ziedi, sārtojās zemenes, ar kurām dāsni cienājās kuplais draugu pulks.

Saikne ar skolu netika pārrauta. Viņa neaizmirsā arī aizgājušos kolēģus.

Viņas aiziešana bija ātra un negaidīta, tik sāpīga ģimenei, draugiem, mums, bijušajiem kolēģiem – visiem, kas viņu pazina.

Leontīne Bukonte ne tikai vienkārši bija. Viņa dzīvoja.

Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātskolas – attīstības centra kolektīvs

Valmieras skolā gaidāmi jauni notikumi

Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātskolas – attīstības centru ar jaunā mācību gada sākumu sveica LNS viceprezidente Inese Immure.

Viņa uzsvēra, ka mācīties ir svarīgi, tas nav tikai obligāts pienākums, bet gan iespēja attīstīt sevi, savas zināšanas un spējas, iegūt labākas komunikācijas un socializēšanās prasmes. Tāpat viņa atzīmēja, ka nedzirdība vai vājdzirdība nav un nedrīkst būt šķērslis, lai īstenotu jebkuru mērķi!

Skolas direktors Andris Tauriņš savā uzrunā uzsvēra, ka jaunais mācību gads

nāks ne tikai ar jaunām idejām un notikumiem, bet arī prasīs no vecākiem ieklausīšanos, sapratni un līdzdarbošanos un domāt, kā motivēt bērnus tiekties pēc panākumiem, gūt jaunas zināšanas un prasmes.

Valmieras skolā jaunajā mācību sezonā mācīsies 92 skolēni ar dzirdes traucējumiem – pirmsskolas izglītības programmu apgūs 12, pamatizglītības programmu – 68, bet vidusskolas izglītības programmu – 12 skolēni.

Šajā skolā mācās arī 75 dzirdīgie bērni ar garīgās attīstības traucējumiem. Ar viņiem strādās 72 pedagogi. ▲

Inese Immure, teksts un foto

Labie darbi

10. augustā Rēzeknes RB ieradās ciemiņi no Rēzeknes Bērnu sociālo pakalpojumu centra. Viņi iepazinās ar biedrības darbību, nedzirdīgo cilvēku kultūrvīdi, pamācījās latviešu zīmju valodas alfabētu – daži bērni pat apguva vairākas zīmes, piemēram, “Labdien!”, “Paldies!”, “Darbs”, “Mājas” utt (augšējā attēlā pa kreisi).

Bērni ar īpašu degsmi kopā ar mūsu biedriem spēlēja galda spēles, novusu, biljardu, tādējādi ikviens no tikšanās dalībniekiem kaut ko iemācījās. Ar nedzirdīgo cilvēku dzīvi un latviešu zīmju valodas alfabētu bērnus iepazīstināja biedrības vadītāja.

Liels darbošanās prieks bērniem bija kopā ar mūsu brīvprātīgajiem jauniešiem Raiti Zvīdri un Ievu Strodi. Ieva kopā ar citiem biedriem jau iepriekš bija sagatavojuši cepumus un kūkas cepšanai. Mazajiem pavāriem nu ļoti patika darbošanās virtuvē! Savukārt Raitis Zvīdris bērniem ierādīja petankas (pentaque) bumbu spēli, organizēja stafeti laukā, kā arī

apmācīja novusa prasmē.

Bērni pastāstīja par sevi, uzdeva jautājumus. Daudz ko iemācījās gan dzirdīgie bērni, gan nedzirdīgie biedri. ▲

Smiltenes grupai – 68! Alūksnes grupai – 71!

17. augustā notika pasākums, veltīts Smiltenes grupas 68 gadu jubilejai. Svinībās piedalījās 23 mājinieki un viesi, to vidū arī cienijama vecuma grupas biedre Olga Utrecka (91 gads).

Dzimšanas dienas torte tika sarūpēta par Smiltenes domes piešķirtajiem līdzekļiem, bet svētku mielasts – par biedru saziēdotajiem līdzekļiem. Protams, neizpalika arī fotografēšanās. Svētku dalībnieki ritināja atmiņu kamolus.

***

Nākošajā dienā arī alūksnieši apmēram tāpat savās mājās svinēja svētkus ar lielu svētku klinģeri par Alūksnes domes piešķirtajiem līdzekļiem, klātu galdu un mīļām atmiņām šaurā lokā (apakšējā attēlā pa

kreisi).

Arī šeit svētku galdam līdzekļus saziedoja paši grupas biedri, un par jauko gaisotni gādāja sanākušie.

***

2. septembrī Smiltenes RB norisinājās ikgadējais pasākums “Vesels sportā”. Citus gadus šo pasākumu rīkoja biedru lauku mājās Jaunpiebalgā, bet šoreiz pasākums notika Smiltēnē.

Sporta spēlēs piedalījās 23 dalībnieki, arī no Gulbenes un Valmieras, arī 2 bērni. Tika izveidotas 5 komandas, katrā pa 3 dalībniekiem, kuriem bija jāveic dažādi uzdevumi.

Sacensībām uzmanīgi sekoja tiesnešu brigāde, saskaitīja iegūtos punktus un sadalīja godalgotās vietas:

1. vietā “Ozols” (Amanda Ozola, Ingrida Ozola, Valērijs Ozols).

2. vietā “MK” (Anita Ceple, Roberts Immurs, Jānis Immurs).

3. vietā “Lācis” (Santa Kuške, Aija Barņecka, Reinis Jāksons).

Nākamgad plānots sportot 2 dienas un piedalīties aktīvtātēs viesu namā. ▲

Līvānieši svin jubileju

26. augustā Pļaviņu RB Līvānu biedru grupai apritēja 65 darbības gadi (apakšējā attēlā pa labi).

Pirmsākumā Līvānu grupa bija Daugavpils biedrības sastāvā, pēc tam Rēzeknes biedrībā un no 1955. gada iekļāvās Pļaviņu reģionālās biedrības sastāvā.

Ilggadējie grupas vadītāji bija LNS Goda biedre Gaļina Anspoka un pašreizējais vadītājs Viktors Mauriņš. Pašreiz Līvānu biedru grupā ir 13 biedri. Šajā grupā sociālās rehabilitācijas pasākumus sniedz LNS Daugavpils biedrības sociālā rehabilitētāja Elvīra Čaika.

Sarādās 19 svinētāju: no Preiļiem atbrauca 5, no Daugavpils 3, no Pļaviņām 2. Notika apsveikšana jubilejā – no Pļaviņām uzdāvināja soliņu, pārējās dāvanas palika smuki sasaiņotas un nezināmas.

Pēc tam sekoja mielasts, rotaļas un beigās maza ballīte. ▲

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Kuldīdznieki dodas uz Vidzemi

2. septembrī kuldīdznieki devās iepazīt kādu vēl nezināmu apskates objektu mūsu pašu zemītē – Latvijā. Šoreiz izvēle krita uz uzņēmumu „Skrīveru saldumi” (attēlā augšējā pa labi).

Uzņēmumā kuldīdzniekus sagaidīja gide un pastāstīja par uzņēmuma vēsturi, parādīja īsfilmu par ražošanas procesu. Ekskursanti varēja izmēģināt roku veiklību konfekšu gatavošanā un tišanā. Izrādījās, darbs nav no vieglajiem, vajadzīgas īpaši veiktas rokas, jo profesionālas konfekšu tinējas spēj satīt konfekti 4 sekundēs.

Nākamais apskates objekts – „Likteņdārzs” Koknesē.

Pēc tam – uz izklaides parku „Avārijas brigāde” Lielvārdes novadā. Drosmīgākie izstāigāja Stāstu taku, kur bija iespēja nokļūt latviešu rakstnieku pasaku un varoņu pasaulē, un Dinozauru taku, kurā vēroja aizvēsturisko pasauli. ▲

Gregorei atkal medaļas!

Kuldīgas RB biedre Vilma Gregore šogad, tāpat kā katru gadu, piedalījās Latvijas Pašvaldību sporta veterānu sporta spēlēs, kas notika Valkā un Valgā.

Pirmo reizi sporta spēļu vēsturē tās notika divās valstīs – Latvijā un Igaunijā. Kuldīgas sportisti no sacensībām atgriezās ar 12 dažāda kaluma medaļām.

Apbalvoto vidū bija arī Vilma Gregore, kura ieguva 3 godalgotas vietas – diska mešanā, lodes grūšanā un tāllēkšanā. ▲

Rudens aktivitātes mežā un klubā

Kuldīdznieki kā jau katru gadu 8. septembrī devās mežā, lai noskaidrotu veiklāko konkursā „Labākais sēņotājs 2017” ierastā vietā Nabes ezera tuvumā.

Šogad bija 14 sēņotāju. Par konkursa uzvarētāju kļuva Svetlana Gārne, salasot 4,970 kg sēņu Patiesībā šajā konkursa uzvarētāji ir visi, jo balvā katram pa groziņam sēņu.

***

Savu „Nedzirdīgo dienu, mūsu dienu!” kuldīdznieki atzīmēja 9. septembrī viesu namā „Amatnieki”. Pasākums tika realizēts par Kuldīgas novada Domes projektu konkursā kultūras pasākumiem iegūtiem līdzekļiem

Tika sveikti šā gada biedrības jubilāri, izteiktas pateicības biedrības aktīvistiem, arī p mazajiem pašdarbniekiem – biedru bērniem, kuri šogad piedalījās LNS festivālā.

Brīnišķīgi tika pavadīts laiks pie kopīgā svētku galda! ▲

Informāciju sniedza: Žanete Škapare, Māriete Sarkane, Ainārs Osmanis, Diāna Greneviča, Armands Hildebrants, Anita Ceple, Ritma Egle. Foto: Ainārs Osmanis, Juris Ozoliņš, Ieva Strode, Edgars Hazenjeggers, no Erasmus+ projekta „Be prepared” arhīva.

Mūsējie Erasmus+ jauniešu apmaiņas projektā

Par piedzīvoto Erasmus+ jauniešu apmaiņas projektā „Be prepared” (tulkojumā no angļu valodas – „Esi gatavs”) stāsta Armands Hildebrants un Diāna Greneviča ar tulci Aneti Arāju.

No 7. līdz 14. augustam jauniešu grupa no Latvijas 7 cilvēku sastāvā piedalījās Erasmus+ jauniešu apmaiņas projektā „Be prepared”, kas norisinājās Jūrmalā. Projektā piedalījās 33 dalībnieki no Latvijas, Itālijas, Turcijas, Beļģijas un Spānijas, to skaitā arī vādzirdīgi un nedzirdīgi jaunieši.

Projekta galvenā tēma bija jauniešu iesaistīšanās aktivitātēs brīvā dabā, jo mūsdienās jaunieši daudz laiku pavada, darbojoties ar savām viedierīcēm un absolūti aizmirst par dabu. Projekta mērķis bija veicināt jauniešu līdzdalību āra aktivitātēs, apmainīties un dalīties pieredzē ar iekļaujošām āra metodēm, attīstīt starpkultūru pieredzi.

Atbraukšanas dienā 7. augustā dalībnieki iekārtojās savās istabās un atpūtās. Istabās dalībnieki bija iedalīti tā, lai katrā būtu kopā ar citas valsts dalībniekiem. Pirmajā dienā katrs pats varēja darīt, ko grib, jo aktivitātes sākās tikai no nākamās dienas.

Pirmā projekta aktivitātes diena vairāk bija veltīta iepazīšanās aktivitātēm un pienākumu sadalei. Latvieši bija atbildīgi par pirmo aktivitāti – dažādu spēļu organizēšanu. Sākumā katrs dalībnieks iepazīstināja pārējos ar sevi.

Pēc pusdienām itāļi organizēja savas aktivitātes. Pēc tam notika pirmais latviešu kultūras vakars. Visiem bija iespēja iepazīties un apskatīt tuvumā latviešu tautas tērpus, klausīties populārāko Prāta vētras dzies-

mu „Mana dziesma”, ko izpildīja Diāna un Armands melodeklamācijā. Varēja arī pamācīties dažādas latviešu tautas dejas, iepazīt latviešu etnogrāfiskās zīmes.

Dalībnieki izbaudīja latviešu tradicionālos ēdienus – pelēkos zirņus, pīrādziņus, kvassu, Lāču rupjmaizi un saldiskābmaizi, medu, un, protams, arī Latvijas ražotās firmas „Laima” gardumus.

Otrā dienā notika sagatavošanās 2 dienu pārgājienam. Tika organizētas apmācības, lai

viss izdotos veiksmīgi: kur labāk novietot telti, kā pareizi lietot kompasu, kā noteikt attālumu un citas gudrības, ieskaitot pat ērces, no kurām jāuzmanās visvairāk.

Vakarā notika 2 kultūru – itāļu un turku vakars. Bija video par šīm valstīm, pēc tam itāļu krustvārdu mīkla. Par pareizām atbildēm varēja izbaukt itāļu citronu dzērienu. Pēc tam degustējām dažādus itāļu siera veidus, dzērienus, arī saldumus un turku cienastus.

10. augustā – pārgājiens. Vispirms dalībnieki ar vilcienu devās uz Tukumu. Pēc tam ar kājām 25 km līdz telšu vietai. Tur uzslēja teltis, gatavoja vakariņas un lukuru gaismā spēlēja dažādas spēles.

11. augustā pārgājiens 5 km līdz Ķemeriem, un tad visi ar vilcienu atpakaļ uz Dzintariem Jūrmalā. Vakarā atkal notika 2 kultūru – spāņu un beļģu vakars. Beļģi sākumā prezentēja savu valsti, pēc tam grupas sacentās spēlēs. Varēja nobaudīt īpašus beļģu gardumus – dažāda veida šokolādes, vafeles, kā arī spāņu vīnu.

Sestdien, 13. augustā, rīta pusē dalībnieki ar vilcienu devās uz Rīgu. Rīgas centrā sadalījās 3 grupās. Katrai grupai bija jāizpilda dažādi uzdevumi.

Projekta pēdējā dienā – 14. augustā katram bija dažādi izlidošanas laiki, bija arī dalībnieki, kas vēl dažas dienas palika Rīgā pēc savas vēlmes. ▲

Par Starptautisko nedzirdīgo dienu

Starptautiskā nedzirdīgo diena pēc Pasaules nedzirdīgo federācijas (WFD jeb latv. PNF) ierosmes pirmoreiz atzīmēta 1958. gadā Romā, Itālijā.

Kopš tā laika katru gadu pasaules nedzirdīgo kopiena atzīmē savu dienu pēdējā septembra nedēļā, pieminot laiku, kad Romā notika Pasaules nedzirdīgo federācijas pirmais – dibināšanas kongress (1951, 18. – 23. 09).

Pamazām šis notikums attīstījās arvien plašāk, un nu jau visa septembra mēneša garumā daudzviet pasaulē, arī Latvijā, notiek dažādas aktivitātes, lai individuālā, kopienas un līmenī nacionālās valsts valdība pievērstu lielāku sabiedrības uzmanību nedzirdīgo kopienas vajadzībām. Pasākumus uzaicina iesaistīties ģimenes, valdības iestāžu un darbavietu pārstāvjus, profesionālos zīmju valodas tulkus, invalīdu organizācijas, sociālos darbiniekus utt.

Notiek masu gājieni, debates, kampaņas, izstādes, tikšanās un citas aktivitātes. Šo akciju mērķis – īpaši izcelt tos nedzirdīgo cilvēktiesību jautājumus, kam turpmāk jāpievērš pastiprināta uzmanība. Katru gadu Starptautiskajai nedzirdīgo nedēļai ir sava tēma, piemēram, bijušas tādas tēmas kā nedzirdīgo kultūras sasniegumi, izglītības iespējas, informācijas un komunikācijas pieejamība, vienlīdzības nodrošinājums, zīmju valoda, cilvēku daudzveidības stiprināšana un citas. **2017. gada tēma “Ar zīmju valodu – pilna iekļaušanās sabiedrībā”** vēlreiz uzsvēr zīmju valodas vietu un nozīmi sabiedrības nedzirdīgās daļas pilnveidošanās procesā.

LNS par godu Nedzirdīgo dienai – 2017

Jau 1. septembrī notika pirmais pasākums Starptautiskās nedzirdīgo dienai veltītās programmas ietvaros, un tā bija Latviešu zīmju valodas atzīšanas dienas atzīmēšana.

Bet Nedzirdīgo dienas centrālie notikumi gaidāmi sestdien, 23. septembrī, kultūras centrā “Rītausma” no pl. 11.

Skatieties Nedzirdīgo nedēļas/dienas programmu 2. lpp! Laipni lūgti visi! ▲

Pasaules nedzirdīgo kopienas veidošanās un attīstība

Starptautiskas organizācijas nerodas vienas dienas laikā. Visbiežāk vajadzīgi gadu desmiti, pat simti, lai pamazām notiktu vietējo, reģionālo un nacionālo organizāciju pakāpeniska apvienošana līdz lielas starptautiskas organizācijas izveidei.

Tā tas bija arī ar Pasaules nedzirdīgo federāciju (PNF/WFD). Starptautisko nedzirdīgo dienu sagaidot, sniedzam atskatu uz sabiedrības nedzirdīgo daļas aktivitātēm vairāku gadsimtu garumā līdz PNF dibināšanas kongresam (1951) un tās attīstībai līdz lielākajai nedzirdīgo organizācijai mūsdienās.

Nedzirdīgo apmācībai jānotiek zīmju valodā

Vēl 19. gadsimta sākumā sabiedrības liela daļa uzskatīja, ka nedzirdīgos cilvēkus nav iespējams izglītēt un apmācīt. Tomēr jau pirmo nedzirdīgo skolu izveidošana pierādīja pretējo – izglītības procesā un citās apmācībās vajag izmantot arī vizuālos saziņas līdzekļus – žestus, zīmju valodu. Tad nedzirdīgie sekmīgāk iekļaujas sabiedrībā kā izglītoti un pilntiesīgi sabiedrības locekļi.

Atsevišķi fakti par nedzirdīgo izglītošanu saglabājušies jau no viduslaiku Spānijas. Ap 1550. gadu kāds katoļu mūks Pedro Poncs de Leons sāka mācīt nedzirdīgos, izmantojot paša izdomātu žestu valodu. Tolaik tikai bagātnieku ģimenes algoja privātskolotājus viņu nedzirdīgo bērnu mācīšanai.

Pirmās skolas dažādās valstīs

Pirmās ziņas par nedzirdīgo bērnu vispārēju skološanu ir no 18. gadsimta vidus. 1755. gadā Frankfurtē (Vācijā) atvērta pirmā speciālā skola nedzirdīgiem bērniem. Pēc pieciem gadiem šādas skolas parādījās arī Skotijā un Francijā. Parīzes skolu 1760. gadā atvēra abats Šarls de l'Epē – bija pirmā publiski pieejamā nedzirdīgo bērnu skola pasaulē. Drīz atvērās skolas arī citā valstīs.

Pēc tam šo pirmo skolu absolventi citos reģionos vai valstīs sāka dibināt līdzīgas skolas. Tajās mācījās dažādi bērni – pilnīgi nedzirdīgi vai vājdzirdīgi, arī tādi, kuri kļuvuši nedzirdīgi pēc pārciestām slimībām un prot runāt balsī.

Nereti skolās uzņēma nedzirdīgos, kas ģimenē sazinājušies savā pašu radītā žestu valodā. Tomēr 18. gadsimta beigās lielākā daļa nedzirdīgo bērnu skolu neapmeklēja.

Nedzirdīgo klubi – saiknes uzturēšanai

Pēc skolas beigšanas absolventi sāka pieauguša cilvēka dzīvi – meklēja darbu, iepazīnās ar topošo dzīvesbiedru, precējās, veidoja ģimēni, iekārtoja dzīvesvietu, pirka māju. Tātad uzņēmas pilnu atbildību par savu dzīvi.

Izglītotie nedzirdīgie pamazām nonāca pie domas par ciešāku sadarbību savā lokā, un tā sākās nedzirdīgo klubu izveide. Tā bija iespēja uzturēt sakarus ar bijušajiem skolasbiedriem un draugiem, veidot jaunas pazišanās. Tā bija vieta, kur pulcēties domubiedriem.

<p>1876 POLAND The first organization folded; the current Polish Association of the Deaf (Polski Związek Gluchych) was founded in 1946.</p>	<p>1919 ROMANIA (Romania became independent in 1878, under Soviet rule starting in 1947).</p>
<p>1880 UNITED STATES OF AMERICA National Association of the Deaf.</p>	<p>1920 LATIVIA (Latvia gained independence in 1991).</p>
<p>1890 UNITED KINGDOM British Deaf and Dumb Association, now the British Deaf Association.</p>	<p>1921 CZECH REPUBLIC Union of the Deaf and Hard of Hearing in Czech Republic (The Czech Republic became independent in 1989).</p>

Fragments no nedzirdīgo nacionālo organizāciju dibināšanas tabulas Pasaules Nedzirdīgo federācijas vēstures grāmatā (2011)

Pirmās nedzirdīgo apvienības

Vairāki viena apvidus nedzirdīgo klubi sāka veidot vietējas nedzirdīgo apvienības. Nedzirdīgo vēstures pētnieki kā vienu no pirmajām min Berlīnes nedzirdīgo apvienību, kas pastāvējusi jau 1823. gadā. Par pilntiesīgu biedrību tā reģistrēta 1848. gadā.

Skotijā Edinburgas Kurlo un mēmo biedrība nodibināta 1835. gadā. Līdzīgi arī citās Eiropas valstīs nedzirdīgo klubi veido organizācijas, kas apvieno visus pilsētas klubus. Piemēram, Vīnē (Austrija) apvienojās no 8 līdz 10 klubiem. Pilsētu apvienības līdzīgi veidojās arī Kopenhāgenā (Dānija), Prāgā (Čehija), Stokholmā. Arī Ņujorkā (ASV) nedzirdīgie nodibināja Nedzirdīgo klubu savienību (1868).

Turpmāk vēl nākamajā numurā! Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa

Izrāde, kura dziļi uzrunāja

Starptautiskā jaunā teātra festivāla „Homo Novus” programmā šogad iekļauta arī mākslinieku pāra Reiņa un Kristas Dzudzilo veidotā izrāde „Patētiskā. Par redzamo valodu”. Tajā galvenajā lomā ir nedzirdīgo publikai labi pazīstamā profesionālā aktrise Jolanta Znotiņa. Pēc četrām ikvakara izrādēm Kopsolī aicināja Jolantu pastāstīt vairāk par šo ievērojamo notikumu.

māksliniece.

Visi teksti mani ļoti uzrunāja, daudz par tiem domāju, analizēju. Cik cilvēki ļoti interesanti domā! Ja kaut ko līdz galam nesapratu,

daudz komplimentus, vienkārši vēlme pārdomāt par redzēto un nedzirdību.

Festivāla producente sacīja, ka uz mani varot skatīties vēl, vēl un vēlreiz. Bija viens scenogrāfs, kas pilnībā norobežojās, kad stāstīju zīmju valodā uz skatuves un vienkārši necentās ieskatīties un saprast kaut ko.

Pēc tam viņš prasīja tekstus, bet teicu, ka nedosim, ja pats pilnībā negribēja censties sajust, saprast zīmju valodu. Vienu režisoru ne īpaši uzrunāja šī izrāde, jo nesaprata. Varbūt vēl ir kādi, kuriem nepatika, nezinu.

Kā tas sanāca, ka jūs uzaicināja spēlēt izrādē „Patētiskā. Par redzamo valodu”?

Mākslinieku tandēmam Kristai un Reinim Dzudzilo mani ieteica LNS viceprezidente Inese Immure, kad viņi abi viesojās LNS ēkā. Viņi pārdomāja savu sākotnējo ideju un saprata uzreiz, ka vajagot tieši mani. Viņi bija noskatījušies video ar manu uzstāšanos nedzirdīgo pašdarbības festivālā Liepājā. Un Jāņu dienā saņēmu pārsteiguma un reizē mulsinošu īsziņu, ka viņi vēlas mani uzrunāt kā aktrisi.

Cik ilgi iestudējāt izrādi? Kā veicās? Kādas grūtības bija?

Mākslinieki gatavojās izrādei jau vairāk nekā pusgadu, bet es fiziski strādāju mēnesi līdz pirmizrādei, bet darba tikšanās jau bija nedaudz agrāk.

Visgrūtākais un visvairāk laika prasošā bija tekstu tulkošana latviešu zīmju valodā, jo man bija mērķis stāstīt tekstus dabīgi, organiski. Iztulkot nebija viegli, jo teksti ietvēra filozofiskas, dziļas domas, pieredzi par dzīvi, ticību, mīlestību, nāvi utt.

Tulkošana jau arī bija pirmais, kas jāizdara pirms tekstu mācīšanās no galvas. Sanāca, ka esmu bijusi ne tikai aktrise, bet arī tekstu tulkotāja. Sapratu, ka jāņem talkā vēl vairākas galvas pie tekstiem.

Liels paldies zīmju valodas profesionālēm Rotai Gulbei, Lilitai Janševskai un Veltai Kleinai. Kad teksti bija iztulkoti, tie izrādījās par garu. Vajadzēja vēl saīsināt, bet tas bija labi – atbrīvojāmies arī no liekvārdības.

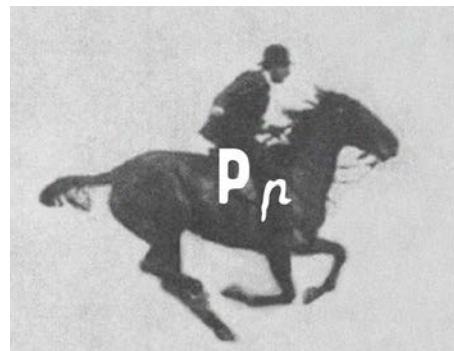
Kā radās teksti? Kas ir to autori?

Texti tika fragmentāri atlasīti no žurnāla „Rīgas Laiks” intervijām ar dažādu profesiju cilvēkiem – arhitektu, vijoles virtuozu, mūziķi, aktieri, komponistu, filozofu, fiziķi, mākslinieci utt. Aprēķināja, ka intervēto cilvēku vidējais vecums bija 76 gadi. Visi teksti bija vīriešu teiktie un tikai viena bija sievietes

pārrunāju ar Kristu.

Pat viens fragments par mīlestību tā saviļņoja mani, ka izraisīja asaras arī uz skatuves. Interesanti, kad pirmo reizi mājās klausījos Čaikovska 6. simfoniju, kas skanēja arī visu izrādes laiku, tas man izraisīja asaru straumi. Vienkārši neapturami.

Kad atklāju to māksliniekiem un teicu, ka baidos, ka uz skatuves man var uzņākt asaras no Čaikovska mūzikas skaistuma, viņi atbildēja, ka tas nekas, lai notiek.

Kādas bija jūsu izjūtas izrādēs? Kā dzirdīgā publika uztvēra izrādi?

Katrā izrādē es tiecos pilnasinīgi „dzīvot” Čaikovska mūzikā uz estētiskās vizuālās skatuves – nedzirdīgo zīmēs, nevis vienkārši eksistēt uz skatuves, bet būt klātesoša. Domāju, ka tas pasaka visu. Grūti izteikt vārdos. Kaut ko varu aprakstīt vārdos, bet tas nelīdzināsies manam iekšējam pārdzīvojumam.

Lai tas paliek manī. Gribas vairāk klusēt, jo pārdzīvojums bija tik liels, daudz asaru arī pirms un pēc izrādes. Man ļoti patīk pēc izrādes redzēt nedzirdīgo aplausus gaisā, kas man ir liels atbalsts – dzirdēt vai redzēt aplausus, ovācijas.

Lielākoties saņēmu no māksliniekiem, no dzirdīgo publikas ļoti labas atsauksmes. Izrāde dzirdīgos saviļņoja pat līdz asarām.

Daudzi slavēja izrādi, māksliniekus un mani kā aktrisi ar plastiskumu. Bija tādi, kuri pēc izrādes spēcīga pārdzīvojuma gribēja vienkārši paklusēt, nerunāt

Cik lomās esat iejuties uz Latvijas teātru skatuvēm savas profesionālās aktrises gaitās?

Mana pirmā debija uz Dailies teātra profesionālās skatuves bija izrādē „Saboļjātie” 2013. gadā, ko režisēja Viesturs Roziņš. Par Keitas lomu piešķirta „Spēlmaņu nakts” nominācija kā gada labākā debija.

Nākamā sadarbība 2015. gadā ar to pašu režisoru Viesturu – spēlēju Solveigas lomu izrādē „Pērs Gints un sievietes” uz E. Smiļģa muzeja skatuves. Un trešā jau Kristas un Reiņa Dzudzilo izrādē „Patētiskā. Par redzamo valodu.”

Bet šovasar jūs novadījāt uz Liepājas „Lielā dzintara” skatuves LNS amatiermākslas festivālu. Ko teiksit par to?

Pirmo reizi vadīju pasākumu uz lielas skatuves kopā ar dzirdīgo partneri – aktieri Artūru Putniņu. Tas bija ļoti kvalitatīvs pasākums ar profesionālu režisoru, un tas man sniedza patiesu svētiku sajūtu.

Man kā pieredzējušai aktrisei tomēr satraukums pirms pasākuma bija liels, bet vēl vairāk bija pozitīvas emocijas, vadot šo pasākumu un pēc tā saņemot labas atsauksmes no skatītājiem. Pozitīvais pārdzīvojums nepazuda vēl dažās nākamajās dienās.

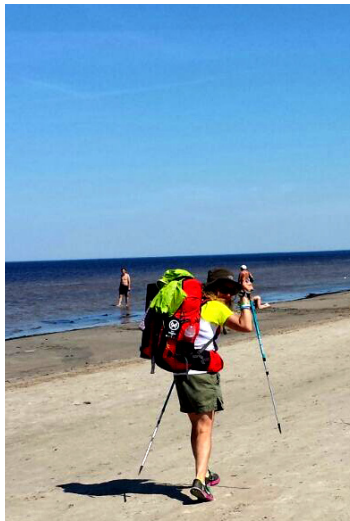
Apzināti, pilnasinīgi ik mirkli izdzīvoju uz skatuves ar visiem brīnišķīgajiem sadarbības partneriem un atraktīvajiem zīmju valodas tulkiem, piedalīties tāda veida festivāla norisē ar dzirdīgiem sadarbības partneriem diez vai turpmāk man radīsies iespēja.

Diemžēl vērtēt mūsu biedrību un viesmākslinieku priekšnesumus nevaru, jo kā vadītāja atrados aizkulisēs un nevarēju priekšnesumus izbaudīt kā skatītāja.

Paldies par interviju un lai veicas uz skatuves! ▲

Intervēja: Zigmārs Ungurs

Mans gājiens kā meditācija*

Visiem zināms, ka fiziskas aktivitātes ir labas gan fiziskai, gan emocionālai veselībai. Esmu atradusi savu glābiņu pastaigās – ilgās, garās, vieglās, smagās, saulainās un lietainās, visas ir vienlīdz skaistas un meditatīvas.

Pēc mana vīra traģiskās bojāejas man bija vajadzīgs kāds glābiņš, un, manu prāt, esmu to atradusi pārgājienos, ko nu jau veicu ne tikai Latvijā, bet arī ārpus valsts robežām. Padalīšos savā pieredzē un pārdomās par to.

Vislabāk iet gar jūru

Jūra un tās gaiss mani dziedē. Sākumā pārgājienos gāju viena, šobrīd papildu iešanai vienatnē piedalos arī dažādos organizētos pārgājienu. Tāds nozīmīgs pārgājiens šovasar bija Kolka – Dubulti (136 km 55 stundās). Reģistrācija uz to notika jau pavasarī. Tad arī izlēmu iet viena – tas nekā, ka nevienu nepazīstu un nav arī kāda, ko ņemt līdzi.

Iepriekšējā naktī slikti gulēju, tāpēc, braucot uz startu, mēģināju pagulēt, uzkrāt spēkus. Jau tobrīd likās, neesmu īsti sagatavojusies gājienam. Vēlāk sapratu, ka tiešām tā arī ir! Bet es par to nebēdāju! Par autobusu līdz Kolkai jau biju samaksājusi iepriekš, līdz paņēmu tikai 10 Euro – ja nu izstājos un jātiek atpakaļ ar sabiedrisko transportu.

Pie starta – daudz gājēju!

Starts – un cilvēku pūļi iet man garām, visi steidzas ātrāk tikt citiem priekšā. Bet mana taktika visos gājienos – iet vienmērīgi, ne ātrāk, ne lēnāk. Pie reģistrācijas norādīju uz savu nedzirdību. Lai organizatori zina, ka lietoju dzirdes aparātu, kas uztver skaļākās skaņas, diemžēl sarunāties varu tikai zīmju valodā.

Gribas ēst, bet pie starta ēšanas telts vēl nav. Ja gribi ēst, pērc pats. Nopirku burgeri 10 - 4 = 6 eiro, tāpat līdz Rīgai biļetei naudas vairs nepietiek – jāiet līdz galam! Tādu solījumu es devu sev! Lai

vai kas, bet finišēšu.

Iepazīnos ar pāri, kas arī ies visu posmu un mani ik palikamam pieskatīs. Sasmaidāmie vienreiz, otrreiz, parunāties nesanāk, bet labi zināt – mani vismaz kāds atpazīst un pieskata. Cik mūsu Latvija ir skaista!

Krēslas un nakts stundās

D a ž b r ī d

mani pārņem miegs, bet kontrolposteni vēl nemanu. Nav arī kam pajautāt, protams, mana kļūda – visu neuzzināju pirms starta. Nujā, arī pieres luktura nav līdzi! Tā ir, ja neizlasa tehnisko nolikumu!

Satieku savus attālos paziņas, tāds prieks! Uzzinājuši, ka man nav luktura viņi nobrīnās, bet, paldies Dievam, visi ir saprotoši – sastājamies kolonnā: es priekšā un viņi aiz manis, dodot priekšā kaut cik gaismu. Man neērti tāpēc, ka ar sava ķermeņa ēnu aptumšoju citiem gājējiem.

Ceļš jāturpina bez apstāšanās

Tā soļojam, bet pēc brīža pārējie ierosina – vajag atpūsties, bet es zinu savu tempu un, ja apsēdīšos, vairs nespēju turpināt ceļu. Sarunājam, es tomēr iešu nepiestājot. Pēc brīža ieraugu priekšā divus gājējus ar pieres lukturiem, tad turos aiz viņiem, lai neapmaldītos.

Nonāku kontrolpunktā vēl naktī – tur ir silta tēja un kaut kas, ko uzkost. Cik jauki! Prasu, cik ilgi var gulēt, jo baidos – nedzirdot neko, no rīta pamodīšos viena, visi būs jau prom. Man atbild, gulēt drīkst, cik vien vēlos un cik vajag, lai atjaunotu spēkus un dotos tālāk. Nolemu, pagulēju 2 stundas, tad iešu tālāk!

Rīts uzaust ļoti skaists...

Dodos tālāk, nekā nesāp, varu turpināt tādā pašā tempā. Gājiens gar jūru un pa mežiem ir ārkārtīgi skaists, tomēr skatos, kur vislīdzīgākais ceļš, jo nelīdzēnas virsmas ātrāk nogurdina kājas un var satraumēt.

Šad tad dzirdu skaistu putnu čivnāšanu, jo mans dzirdes aparāts ir ļoti

jūtīgs un pilnīgā klusumā spēj uztvert tīras skaņas. Pa ceļam satieku tikai vienu no savu paziņu paziņām – izrādās, viņa izstājusies, kaut kas ar potīti. Nākamā nakti pavadu kontrolpunktā, esmu iekļāvusies laikā. Nedaudz priecājos par savu izturību! Ātrvārāmās nūdeles garšo īpaši labi.

Noslēdzošās dienas rītā

Ir karsts, šokolāde kabatā izkususi, bet enerģiju vajag, tāpēc nolaizu to no papīra, noskaloju rokas jūrā un turpinu iet. Telefona baterija iet uz beigām, nosūtu draudzenei īsziņu, ka laikam tuvojos Asariem. Īsti nezinu, vai satiksīties, tad jau redzēs! Sāk parādīties līdzjutēji – redzot aprocas, uzmundrina, ka vairs nav tālu.

Izrādās, draudzene mani jau gaida labu laiciņu Kauguros, baidījies palaist garām. Tā mums, nedzirdīgajiem, ir – sazvanīties nevaram, lai konkretizētu vietu, tomēr tiem, kam lemts satikties, tie satiksies.

Draudzene smejas, man seja vienā šokolādē, kaut arī likās – visu nolaizīju un notīrīju pa ceļam. Draudzene paņem manu somu, saka, esot smaga. Bet katram sava nasta jāstiepj pašam. Nedaudz jāatpūšas, noguļos smiltīs, atpūtinu kājas – cik labi! Draudzene mani pavada, noejam kopā kādus 10 km, ir tik labi parunāties!

Finīss ir klāt!

Bet klusuma meditācija arī ir brīnišķīga. Pēc kāda laika atvadāmies, man jāturpina ceļš...

Norādes neredzu, nezinu, cik vēl jāiet. Pēkšņi kāds māj ar roku – liekas, rāda, ka drīz būs finišs. Nu beidzot ieraugu to – balta telts, krēsli, galdi...

Finīšā mani sagaida, apsveic, visi priecīgi! Un visas piecas aprocas man rokā! Samulsinu organizatoru, parādot – viņa sacīto nedzirdu. Nākamgad pie starta un finīša man līdzi būs tulks, lai skaidri uzzinātu par visu organizatorisko pusi, jo gājiena sākumā jutos nedaudz kā „ezītis miglā”. ▲

Zanes Kristapsones stāstījumu pierakstīja: Anita Strazdiņa

* *Meditācija ir darbības, kuru mērķis veidot un attīstīt pozitīvas cilvēciskas pamatīpašības, sasniegt prāta mieru, skaidru redzējumu, kā sevi garīgi pilnveidot, atjaunot garīgos spēkus, atrisināt garīgu satricinājumu vai „izdegšanas” radītās problēmas, veicināt pašsajūtas un veselības uzlabošanu.*

Sprieda par dzirdi un dopingu

Par Starptautiskās Nedzirdīgo sporta komitejas (ICSD) 46. kongresu stāsta Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas prezidents Varis Strazdiņš.

Pirms Olimpiskajām spēlēm turpat Samsunā notika (ICSD) kongress. Šajā kongresā Latviju pārstāvēju es un LNSF izpilddirektore Iveta Kraze. Pirmajā dienā notika apspriede par dažādiem sporta jautājumiem, diskusijas. Ieradās arī Starptautiskās Olimpiskās komitejas (IOC) pārstāvis. Kongresā notika diskusija par dopinga ietekmi nedzirdīgo sportā. Līdz šim nav daudz gadījumu par dopinga pielietošanu.

Diskutēja par dzirdes līmeni sportistiem, kuri piedalās Olimpiskajās spēlēs. Dažas valstis uzskata, ka šis līmenis ir pārāk augsts (labs). Ir sportisti ar implantiem, kas vairāk runā, un zīmju

valodas lietošana sportistu vidū vērojama mazāk. Tika izteikts priekšlikums apspriest šo jautājumu plašāk.

Kongress uzņēma savā organizācijā 3 jaunas dalībvalstis: Etiopiju, Kosovu un Nepālu. ICSD tagad apvieno 112 dalībvalstis. Kongress apsprieda jautājumu par pirmajām Nedzirdīgo jauniešu (14 – 19 gadu vecumā) sporta spēlēm. Tās piekrita uzņemt Argentīna Buenosairesā 2019. gadā. Par nākamo ICSD prezidentu atkārtoti ievēlēja Krievijas pārstāvi V. Ruhļedevu. ▲

Zigmārs Ungurs

Foto: no Ivetas Krazes presoniskā arhīva

Trenerim ir jāuzticas!

Mūsu nedzirdīgo olimpisko izlasi boulingā trenēja un uz Olimpiskajām spēlēm tai līdzī bija Karīna Maslova. Tā kā nedzirdīgo aprindās viņa ir pilnīgi nepazīstama, tad "Kopsoli" šoreiz nointervēja viņu.

Ķirsons, bet uz Olimpiādi komanda aizbrauca bez tulka.

Centos iemācīties zīmju valodu, ļoti daudzus vārdus jau māku parādīt, un man patīk attīstīties. Bet valodu apgūšanai ir vajadzīgs laiks, it īpaši boulingā, kur situācija var mainīties pēc katra metiena un trenerim ir ļoti ierobežots laiks, lai paspētu pieņemt lēmumu un paskaidrotu to spēlētājam – ir daudz specifisku vārdu un apzīmējumu. Laika sarakstīties nav. Jāprot skaidrot ātri un saprotami, lai spēlētājs nepieļautu kļūdu.

Ceru, ka līdz nākamajai Olimpiādei, ja man atkal uzticēs vadīt komandu, LNSF atradīs iespēju palīdzēt man apgūt zīmju valodu atbilstošā līmenī, vai arī uz Olimpiskajām spēlēm brauksim tulka pavadībā.

Kā vērtējat mūsu boulingistu startu Olimpiādē? Vai visi nostartēja atbilstoši savam līmenim, spējām?

Latvijas boulinga izlasei nekad nav bijusi ilga sadarbība ar treneri, var teikt ka šoreiz tā bija komandas pirmā īstā sadarbība ar treneri. Tādēļ spēlētājiem ir liels informācijas trūkums un spēlētāji ir pieraduši spēlēt paši. Vienmēr vajadzīgs laiks, lai pierastu, ka t blakus ir treneris un tam jāuzticas. Bet visa komanda nospēlēja daudz augstākā līmenī nekā agrāk.

Labākais starts bija meitenēm dubultspēlēs – 7. vieta (1.vieta starp Eiropas Savienības komandām!) – mūsu meiteņu divnieks ir ļoti spēcīgs – nākotnē varētu pretendēt jau uz medaļām gan dubultspēlēs, gan individuāli. Anita

Valdmane treneru vidū tika atzīta par vienu no tehniskākajām spēlētājām turnīrā, bet Līva Vaivade iekļuva TOP 24 finālā – tas Latvijai uz šodien ir labākais sasniegums.

Vīriešiem starts neveiksmīgs pirmajā dienā dažādu apstākļu dēļ. Lepojos, ka neviens nenolaida rokas, un visās pārējās turnīra dienās nospēlēja daudz labāk, dažreiz pat virs savu spēju robežas. Finansējuma trūkuma dēļ vīriešu komanda diemžēl bija nepilnā sastāvā, tāpēc savā galvenajā disciplīnā startēt nevarēja.

Kas jādara, lai uzlabotu rezultātus?

Sagatavošanās svarīgām sacensībām jāsākt vismaz 7 mēnešus iepriekš. Ir vajadzīgs labs ekipējums. Mūsu boulinga spēlētāji to gādāja paši, cik nu katrs spēja. Piemēram, Korejai katram komandas loceklim bija vismaz 5 – 6 bumbas, bet mūsējiem – labi ja viena, dažiem pat tādas nebija.

Kā mūsu boulingisti izskatījās uz citu valstu fona?

Līmenī – mums ir lielas iespējas cīnīties par godalgām! Mums ir labi, talantīgi sportisti komandā. Vajadzīgas ir tikai zināšanas, spēlētāju darbs un finansējums. Pirmo es varu nodrošināt, otro, cik redzēju, mūsu spēlētāji gatavi paveikt, nu un trešais ir atbildīgo instanču darbs. Tā ka cerēsim uz to labāko. ▲

Paldies par interviju un veiksmi turpmāk!

Zigmārs Ungurs

Foto: no personiskā arhīva

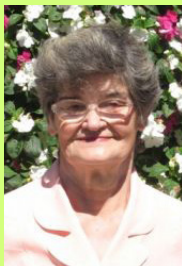
Cik ilgi jau strādājat ar nedzirdīgajiem boulingistiem? Kā kļūvāt par viņu treneri?

Trīs mēnešus pirms Olimpiādes Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija (LNSF) sazinājās ar mani un paziņoja: pirmo reizi nedzirdīgo boulinga komanda brauks uz Olimpiādi ar treneri. Šo godu un atbildību piedāvāja man.

Vai komunikācija ar spēlētājiem bija sekmīga?

Protams, sākumā bija ļoti grūti, jo komandā visi dalībnieki ir nedzirdīgi, neviens nav pat vārdzirdīgs. Rīgā treniņos ļoti daudz palīdzēja tulks Andris

Īpašais sveiciens jubilejā

*Savu vēlējumu
teiksim,
Lai tas pāri gadiem
mirdz –
Ne no tukšu vārdu
plūdiem,
Tik no mūsu siltās
sirds!*

LNS valde sveic lielajā dzīves jubilejā savu Goda biedri VILMU GREGORI (24.09), no Ventspils.

Ar šo sveicienu reizē pieņemiet dziļu pateicību par mūža devumu LNS, un lai vēl daudzi labi gadi nākotnē, papildīti ar jaukiem notikumiem un dzīvesprieku, esot kopā ar mms LNS biedru saimē.

LNS valde

Mīli sveicam!

*Godātie oktobra jubilāri,
vēlam jums raženu, piepildītu,
sirdi saulainu zelta rudeni,
sagaidot savas dzīves skaisto
gadskārtu! Lai laba veselība
un dzīvesprieks turpmākajos
gados!*

90

22.10. Anna Jegorova, Rīgas

80

4.10. Viktors Nikolajenko,
Rīgas

75

14.10. Dzintra Ķuze, Valmieras
12.10. Pēteris Miervaldis
Kuzis, Smiltenes
12.10. Ādolfs Žīgurs, Rīgas

70

12.10. Jeļena Novicka, Rīgas
14.10. Aloizs Logins, Smiltenes
22.10. Arvīds Švagrī, Valmieras

65

6.10. Pjotrs Hotulevs,
Daugavpils
17.10. Mārīte Mieziņa, Rīgas

55

3.10. Dzintra Abakoks, Rīgas

50

10.10. Irīna Kotova, Rīgas
12.10. Daiga Rasiņa,
Rīgas biedrība

Pasākumi biedrībās oktobrī

RĪGĀ

4.10 pl. 16 Senioru diena
11., 18., 25.10 pl. 16 Laikrakstu un
žurnālu apskats
14.10 Ekskursija – pieredzes apmaiņa
uz Tartu

JELGAVĀ

10., 24.10 pl. 17 Laikrakstu un
žurnālu apskats (Sarmas ielā 4)
14.10 Ekskursija uz Pokaiņu mežu

TUKUMĀ

5., 12., 26.10 pl. 17.30 Laikrakstu un
žurnālu apskats
19.10 Dzirdīgo un nedzirdīgo
saskarsme, barjeras un šķēršļi

PLAVIŅĀS

21.10 pl.12 Tematiskais pasākums
„Rudens veltes”

VALMIERĀ

3., 10., 17., 24.30 pl. 15.30 „Kustības
veselībai”
5.10 pl. 14 Veco ļaužu diena
7.10 Tālavas pārgājiens
11.10 pl. 12 LNS biedru kapu
uzkopšana
12.10 pl. 14 Informācija par
nedzirdīgo dzīvi
19.10 pl. 14 Laikrakstu apskats
21.10 pl. 12 Prāta spēles „Asini prātu”
26.10 pl. 14 IK „Es daru tā...”: Cepsim
picu
28.10 pl. 12 Talka

KULDĪGĀ

3., 10., 17., 24.10 pl. 10 Vingrošana
10.10 pl. 11 Sieviešu klubiņš
13.10 pl. 12 Pārgājiens „Pretī rudenim”
14.10 (datums var mainīties) pl. 10
Kurzemes novada minifutbola spēles
23.10 pl. 14 Lekcija
28.10 pl. 12 Tematiskais pasākums
„Helovīns”, degustācija

RĒZEKNĒ

3.10 pl. 13 Senioru diena
5.10 pl. 10 IK „Vissija”
5., 12., 24.10 pl. 13 Avīžu un žurnālu
koplasīšana „Sapratne”
10.10 pl. 11 IK „Vissija”
10.10 pl. 13 Mutvārdu žurnāls „Gribam
visu zināt”
14.10 pl. 13 Nedzirdīgo diena
17.10 pl. 13 Informācija
19.10 pl. 13 Galda spēļu diena
26.10 pl. 13 Pašpalīdzības grupa: Mūsu
ikdienas problēmas

DAUGAVPILĪ

3.10 pl. 13 Laikrakstu apskats
10.10 pl. 13 IK „Nezinīši”
14.10 pl. 16 Atpūtas pasākums „Zelta
rudens”
17.10 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo
dzīvi
24.10 pl. 13 Laikrakstu apraksts

VENTSPILĪ

3., 10., 17., 24., 31.10 pl. 11 Laikrakstu
un žurnālu apskats
5.10 pl. 11 Medicīniskā informācija
7.10 pl. 11 IK „Novuss”
7., 28.10 pl. 17 IK „Veselība”
12.10 pl. 14 Psiholoģija sadzīvē
19.10 pl. 11 Informācija
26.10 pl. 11 Pārrunas: "Iepazīsimies ar
veselīgiem ēdieniem”
28.10 pl. 14 Jauniešu saiets

LIEPĀJĀ

3., 10., 17., 24., 31.10 pl. 12 Laikrakstu
un žurnālu apskats
5., 12., 19., 26.10 pl. 18 Dejošana
6., 14., 25.10 pl. 11 Nūjošana
14.10 Rudens krāsu pārgājiens
17.10 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo
dzīvi

Sēru vēsts

Aizgājusi mūžībā ZINAIDA
UZULIŅA (10. 05. 1929 –
10. 07. 2017)

Plaviņu biedrība

Vēlas iepazīties

Esmu nedzirdīgs. Vēlas iepazīties ar ne-
dzirdīgu sievieti – saimnieci vecumā no
50 – 55 gadiem. Lūdzu sūtīt SMS uz +371
20254170. Iepazīsimies!

PATEICĪBA ĀRSTIEM

Tā iznāca, ka man šovasar vajadzēja vērsties pēc palīdzības Ventspils slimnīcā. Tur satiku sirsnīgus un zinošus ārstus – Veroniku Mešečku, Signi Jākobsoni un Anitu Valci. Neskatoties uz to, ka es slikti dzirdu, viņi mani uzmanīgi uzklausa un palīdzēja.

No sirds pateicos ārstiem par viņu laipnību, pieklājību un uzmanību. Mūslaikos tas ir retums. Īpašu pateicību izsaku Ventspils reģionālās biedrības biedrei Raisai Civkunovai par to, ka viņa pavadīja mani nepazīstamajā pilsētā.

Natalja Tretjakova, no Rīgas

Nākamais numurs
20. oktobrī